

Referat
Børne- og Skoleudvalget
02-05-2017 kl. 15:30
Mødelokale C, Ullasvej 23, 3700 Rønne

Dagsordenspunkter

- åbent 1 [Fraværende og bemærkninger til dagsordenen](#)
- åbent 2 [Status på mål for 2017 og målproces for budget 2018 - Børne- og Skoleudvalget](#)
- åbent 3 [Forslag om etablering af pilotprojekt\(er\) vedrørende madskoleordninger](#)
- åbent 4 [Ansøgning om afkorting af skoledagen i skoleåret 2017/18 fra Hans Rømer Skolen](#)
- åbent 5 [Kapacitet i Dagtilbud - Rønneområdet](#)
- åbent 6 [Øget kvalitet i dagtilbud - Anvendelse af 4 mio. kr. fra ekstra tilskud til vanskeligt stillede kommuner](#)
- åbent 7 [Status på rusmiddelproblematikken på børne- og ungeområdet](#)
- åbent 8 [Implementering af KIFF \(Kursus i fælles forældreansvar](#)
- åbent 9 [Gensidig orientering](#)
- åbent 10 [Sager til høring i Handicapråd](#)
- åbent 11 [Koordinering med andre politikområder](#)

[Til indholdsfortegnelse](#)

Åbent punkt

1 Fraværende og bemærkninger til dagsordenen

00.01.00G01-0072

Behandling	Mødedato	Åbent punkt	Lukket punkt
Børne- og Skoleudvalget	02-05-2017	1	

Fraværende

Bemærkninger til dagsordenen

Børne- og familiechef Vibeke Juel Blem deltager ved punkterne 2, 5, 6, 7 og 8

Skole-, kultur- og fritidschef Steen Ebdrup deltager ved punkterne 2, 3 og 4

Til indholdsfortegnelse

Åbent punkt

2 Status på mål for 2017 og målproces for budget 2018 – Børne- og Skoleudvalget

00.30.02G01-0018

Behandling	Mødedato	Åbent punkt	Lukket punkt
Børne- og Skoleudvalget	02-05-2017	2	

Hvem beslutter

Børne- og Skoleudvalget beslutter

Resumé

Udvalget skal drøfte status på målene for 2017, samt tage hul på drøftelserne af nye mål for budget 2018.

Indstilling og beslutning

Servicedirektøren indstiller, at udvalget

- drøfter status på mål for 2017
- drøfter mål for budget 2018
- drøfter mulige emner for budgetmøder med centrene i juni

Børne- og Skoleudvalget den 2. maj 2017:

Drøftet.

Sagsfremstilling

Kommunalbestyrelsen og de enkelte udvalg har siden målseminaret i februar 2014 arbejdet med målsætninger for Bornholms Regionskommune i de politiske processer. Dels langsigtede mål for valgperioden og dels for budgetårene 2015-2017 i form af delmål.

De enkelte udvalg har ansvar for at sætte retning for udviklingen af de politikområder, der er deres ansvarsområde. Dette skal ske i respekt for tidligere beslutninger og for kommunalbestyrelsens visioner og ønsker for Bornholms udvikling. Udvalgenes mål skal kobles til prioriteringsforslag, der vil skulle indgå i budgetmaterialet.

Et naturligt led i arbejdet med mål er også, at udvalget evaluerer status på implementering af delmål for 2017.

Status og opfølgning på mål for 2017

Status og opfølgning på mål for 2017. Orientering om hvilke indsatser der er iværksat og status på fremdrift i forhold til delmål for 2017.

Udvalgets langsigtede mål og aktuelle delmål for 2017 kan ses i bilag 1.

Derudover kan oversigten over mål og status på delmål ses af bilag 2.

Oplæg til nye delmål for 2018

De langsigtede mål for valgperioden løber til og med 2017.

For at sikre en kontinuitet frem mod kommunalvalget bør udvalget drøfte evt. oplæg til nye mulige delmål på baggrund af udviklingen inden for politikområdet. Det anbefales fra administrativt hold, at delmålene tager udgangspunkt i de langsigtede mål for 2014-2017, hvor de langsigtede mål og delmålene "forlænges" og eventuelt tilrettes.

I forbindelse med nye delmål vil det være muligt at lade delmålet formulere som en evaluering af de samlede indsatser for det langsigtede mål over valgperioden.

For at give en ny kommunalbestyrelse de bedst mulige arbejdsbetingelser opfordres udvalget til at sætte få, realistiske delmål for 2018.

Udvalget kan i denne forbindelse også arbejde med delmål, der går på tværs af udvalgsområder og lægge op til andre udvalg at arbejde med delmålet.

Udvalgets delmål til det videre arbejde med budget 2018 besluttet endeligt på udvalgsmøderne i juni.

Emner til budgetmøder mellem udvalg og centre

I forbindelse med udvalgets møde i juni afholdes i forlængelse af tidsplanen for mål- og budgetprocessen budgetmøder med centrene under udvalgets område.

Udvalget drøfter på maj-mødet mulige emner til budgetmøderne ml. udvalget og repræsentanter fra centre i juni.

Økonomiske konsekvenser

-

Supplerende sagsfremstilling og/eller Administrativ tilføjelse

-

Bilag til Børne- og Skoleudvalget 2. maj 2017

2.

[Bilag 2: Målopfølgningsskema BSU \(PPTX\)](#)

3.

[Bornholmske kendetegn - alle skoler samlet \(DOCX\)](#)

4.

[Elevtrivsel samlet forår 2017 \(DOC\)](#)

[Til indholdsfortegnelse](#)

Åbent punkt

3 Forslag om etablering af pilotprojekt(er) vedrørende madskoleordninger

29.09.04A08-0001

Behandling	Mødedato	Åbent punkt	Lukket punkt
Børne- og Skoleudvalget	02-05-2017	3	

Hvem beslutter

Børne- og Skoleudvalget indstiller
Social- og Sundhedsudvalget indstiller
Teknik- og Miljøudvalget indstiller
Økonomi- og Planudvalget indstiller
Kommunalbestyrelsen beslutter

Resumé

I juni 2016 blev et projekt om etablering af skolemadsordninger drøftet i Børne- og Skoleudvalget og i Social- og Sundhedsudvalget. Forslaget med de 3 modeller (Central produktion, Egenproduktion og Madskoler) blev efterfølgende præsenteret på et møde i Samrådet for Bornholms Regionskommunes skolevæsen i november 2016.

Forslaget med Madskoler har været i høring i skolebestyrelser og Handicapråd i perioden 27. januar – 10. marts 2017.

Der er modtaget høringsvar fra 7 skolebestyrelser samt Handicaprådet.

Indstilling og beslutning

Servicedirektøren indstiller,

- a) at Center for Ejendomme og Drift udarbejder anlægsoverslag vedrørende madskoler på Paradisbakkeskolen, Hans Rømer Skolen og Kildebakken, idet der tages hensyn til særlige krav til handicapforanstaltninger på Kildebakken.

- b) at der bevilges 116.000 kr. til udarbejdelse, inkl. ekstern rådgivning, udvikling af madskolekoncept og organiseringsmodel. Bevillingen finansieres af Center for skole, Kultur og Fritids overførte midler fra 2016.
- c) at det udarbejdede materiale indgår i arbejdet med budget 2018

Børne- og Skoleudvalget, den 2. maj 2017:

Anbefales. Betina Haagensen kan ikke medvirke.

Sagsfremstilling

Et resumé over høringssvarene viser, at Rønneskolen og Ungdomsskolen med forskellige argumenter anfører, at de ikke er interesserede i at deltage i pilotprojekt i forhold til madskoler, og heller ikke på længere sigt ønsker at indgå i et madskoleprojekt.

Svartingedal Skole vurderer, at både forældrebetaling og etablering af madskoler er økonomisk uhensigtsmæssige. De forventer ikke, at der kan opnås tilslutning med forældrebetaling på hverken 20,- eller 25,- kr. pr. måltid, og mener det er for dyrt at etablere madskolerne.

Kongeskærskolen tilslutter sig forventningen om positive effekter ved etablering af madskole. Dog er skolebestyrelsen bekymret over risikoen for, at forældrebetalingen vil medføre et A- og B-hold, og derfor ønskes madordning gratis for alle elever. Desuden peges der på risikoen for, at skolens ressourcer bliver belastede af en madordning, og at fokus på kerneopgaven bliver forstyrret.

Handicaprådet anbefaler frivillige madordninger på et par skoler under forudsætning af, at de fysiske rammer er på plads inden forsøget igangsættes.

Kildebakken ser gerne sig selv som pilotskole men forventer, at der bliver foretaget en nøjagtig beregning af anlægs- og driftsudgifter tilpasset skolens særlige behov og handicaptilpasning. Skolen forventer et øget fokus på sundhed og positive kulturelle effekter af at spise sammen. "Eleverne vil gerne lære at klare sig selv og spise sundt, lave sund mad og opleve det sociale fællesskab i en madgruppe". Slutteligt påpeges visse udfordringer ift. at afklare strukturen omkring hele madskolen samt brugerbetaling.

Hans Rømer Skolen har indgået partnerskab med Bornholms Landbrug med det formål, at skolens elever får læring og hands-on oplevelser i madens vej fra jord til bord. En madordning vil komplementere denne indsats og styrke skolens profil i lokalsamfundet og i det bornholmske skolevæsen generelt. Skolen har tidligere deltaget i pilotprojekter med madordning, hvor erfaringen er, at elever og forældre er interesserede i en sund madordning. Skolen påpeger, at der ikke i skolens budget er ressourcer til at dække uforudsete følgeomkostninger og forudsætter, at alle udgifter skal være kendte og finansierede på forhånd. Ligeledes ønskes der foretaget grundige kalkuler vedr. sammenhængen mellem deltagelsesprocent og deltagerbetaling, og der bør sigtes efter at "alle kan være med".

Slutteligt nævnes, at "Madskolen" betragtes som en opgave for hele skolen og samtlige elever, og at der forventes fastansat professionelt personale i storkøkkenet.

Paradisbakkeskolen beskriver muligheden for etablering af Madskole som en opkvalificering af skolens profil og styrkelse af kerneopgaven. Skolen arbejder i forvejen med skolehaver og samarbejder med Amager Fælled Skole, som har 13 års erfaring som Madskole. Det påpeges, at der allerede tænkes i FASE III (ombygning af de fysiske læringsmiljøer), omkring grøn profil og etablering af produktionsdrivhus. Paradisbakkeskolen har fuld medarbejderopbakning til madskoleprojektet. Høringssvaret indeholder tillige detaljerede beskrivelser af det forventede udbytte hvad angår læring, dannelse, fysiologisk sundhed, mental sundhed, struktur, kultur, sociale færdigheder og inklusion, der understreger skolens ønske og ambition vedr. etablering af madskole.

Af udfordringer nævner Paradisbakkeskolen andelen af brugerbetaling med en smertegrænse på 20,- kr. pr. måltid. Tillige forventes tilslutningsgraden at tage en del år at bygge op. Det foreslås på baggrund af erfaringer fra andre kommuner, at Bornholms Regionskommune centralt administrerer madordningerne.

Hvad er en madskole?

I madskolen fremstilles maden dagligt på skolen i et produktionskøkken, der er designet til, at elever tager del i madlavningen, salg og servering. Elever fra udvalgte klassetrin skiftes til at deltage i madlavningen sammen med faglært personale. I denne model forudsættes, at der er etableret såvel produktionskøkkener, der kan rumme elevernes deltagelse i madlavningen samt spisefaciliteter til eleverne på skolen.

På baggrund af høringssvarene anbefales det, at det undersøges, hvordan madskoler kan organiseres på Paradisbakkeskolen, Hans Rømer Skolen og Kildebakken. Desuden foreslås, at der udarbejdes et anlægsoverslag for de tre skoler.

Udarbejdelsen af anlægsoverslag vedr. bygnings- og indretningsmæssige rammer for de tre skoler foreslås i første omgang foretaget af i Center for Ejendomme og Drift. Der bør ved den endelige projektering inddrages ekstern rådgivning fra relevant vidensinstitution.

Anlægsoverslagene skal kvalificeres i forhold til den enkelte skoles rammer, bygningsmasse og struktur samt forventelig udvikling i elevantal. Overslagene skal koordineres med FASE III, der omhandler etablering af nye læringsmiljøer på Kongeskærs skolen, Svartingedal Skole, Hans Rømer Skolen og Paradisbakkeskolen således, at der er gensidig understøttelse mellem ambitionerne om nye læringsmiljøer og implementering af Madskolen.

Anlægsoverslagene suppleres med udarbejdelse af koncept for Madskoler i BRK. Det være sig driftsplaner- og budgetter for hver pilotskole, herunder administration, betalingssystem, dagligdagsstruktur, ledelse, hvervekampagne, mål for tilslutning og kompetenceplaner. Konceptet og driftsplaner udarbejdes af ekstern rådgiver i samarbejde med Center for Skole, Kultur og Fritid samt Center for Sundhed.

Såfremt en eller flere skoler godkendes som pilotprojektskoler, sker dette med forventning om etablering af en efterfølgende varig madordning på den pågældende skole.

Økonomiske konsekvenser

Ressourceforbruget i forbindelse med etablering og drift af madskoler relaterer sig til fem primære formål, hvor maden er en integreret del af skolens hverdag, pædagogik og organisering:

- Nyt læringsmiljø (produktionskøkken) som erstatter det nuværende rum for madkundskab. Det nye rum har mulighed for at rumme tværfaglige læringsperspektiver, som understøtter eller løfter det nuværende arbejde med læringsmål. Der kan arbejdes tværfagligt med fag som matematik, dansk, engelsk, kemi, biologi m.fl.
- Madordning. Alle elever på skolen kan tilmelde sig madordningen, hvor de dagligt vil få serveret et sundt frisktillavet måltid.
- Udsatte familier skal have mulighed for at søge om tilskud til deltagelse i madordningen med henblik på at understøtte trivsel, hvor der kan være særligt behov.
- Fælles spisefaciliteter. Det fælles spiserum, hvor alle elever spiser frokost (inklusive egne madpakker), danner en særlig ramme med fokus på dannelse og fællesskaber.
- Handlekompetencer for elevens egen sundhed og trivsel. Via deltagelsen i køkkenproduktionen samt de relaterede aktiviteter tilegner eleverne sig færdigheder og viden om god, velsmagende mad og sunde madvaner.

Omkostninger ved etablering og drift af madskole:

Anførte nominelle beløb er anvendt på baggrund af anlægsberegninger og erfaringer fra følgende kommuner: København, Aarhus og Svendborg, samt driftsbudgetter fra madskoler i Københavns kommune.

Forudsætningen for anvendelsen af beløbene er, at de gælder som retvisende skøn på omkostninger ved anlæg og drift, der eksemplificerer det fulde billede af de økonomiske konsekvenser.

Etableringsomkostning:

Siden 2010 er der blevet etableret tolv madskoler i Københavns Kommune og en i Svendborg Kommune (flere er på vej). Anlægsudgifterne afhænger i særlig grad af den eksisterende skoles bygningsmasse, faciliteter og muligheder.

Anlægsudgifterne har i ovenstående periode varieret mellem 5 og 11 mio. kr. (nominelle beløb)

Udgifterne har indeholdt:

- Ombygning af og eventuel tilbygning til nuværende bygninger:
Produktions- og læringskøkken, lagerfaciliteter og spisefaciliteter.
- Inventar og redskaber.
- Projektledelse.
- Ekstern Rådgivning – bygninger og indretning.

Overslag på ekstern rådgivning vedr. organisering og udvikling af koncept:

Kr. 116.000,- i alt for det samlede koncept.

Et bud på fremtidige driftsomkostninger:

Nedenstående eksempler er perspektiveret i forhold til en madskole med tilslutningsprocent på henholdsvis 50 og 75%. Der forventes en indkøringsperiode med lavere tilslutning som tillige kræver driftstilskud til løn, el, vand etc. (ikke beregnet).

Driftstilskuddet øges i takt med tilslutningen. Tilslutningen må tillige forventes at være højere ved en lavere forældrebetaling.

Årligt driftstilskud én madskole:

	Tilslutning	Årligt tilskud	Tilslutning	Årligt tilskud
Forældrebetaling 20,-	50%	700.000,-	75%	1.000.000,-
Forældrebetaling 25,-	50%	475.000,-	75%	650.000,-

Tabel (1) viser baggrunden for de enkelte eksempler med følgende variable: antal elever, tilslutningsprocent og forældrebetaling.

Tabel 1

Elevantal	500			
Spisedage/år	200			
Pris pr. måltid	kr. 32			
Forældrebetaling	kr. 20			
Tilslutning	50%	75%		
Tilskud til ressourcetsvage familier*	kr. 100.000			
Årligt kommunal driftstilskud	kr. 700.000	kr. 1.000.000		
Forældrebetaling	25			
Tilslutning	50%	75%		
Tilskud til ressourcetsvage familier*	kr. 125.000			
Årligt kommunal driftstilskud	kr. 475.000	kr. 650.000		

Pris pr måltid inkl:

- Køkkenløn
- Lærerløn (65%)
- Rengøringsløn
- Beklædning m.m.
- Rengøringsartikler
- Råvarer (nogle incl. frugt)
- El, vand, varme
- Anskaffelser
- Vedligeholdelse/ reparation
- Øvrige varekøb
- Diverse incl administration

*50 % pr. barn, til 10 % af eleverne.

Vurderingen af driftsomkostningerne skal kvalificeres i forbindelse med udviklingen af madskolekoncepterne på de foreslåede tre skoler.

Tidsplan 2017

Tid	Aktivitet
2.maj & 8.maj	Behandling i fagudvalg
16. maj	Behandling i ØPU
24. maj	Behandling i KB
Juni måned	Udarbejdelse af anlægsoverslag
Juni måned	Udarbejdelse af konkret madskolekoncept for Paradisbakkeskolen, Hans Rømer Skolen og Kildebakken
1.august	Anlægsoverslag fremsendes til de relevante centre

1.august

Det konkrete madskolekoncept fremsendes til de relevante centre

Supplerende sagsfremstilling og/eller Administrativ tilføjelse

-

Til indholdsfortegnelse

Åbent punkt

4 Ansøgning om afkortning af skoledagen i skoleåret 2017/18 fra Hans Rømer Skolen

17.02.05P00-0003

Behandling	Mødedato	Åbent punkt	Lukket punkt
Børne- og Skoleudvalget	02-05-2017	4	

Hvem beslutter

Børne- og Skoleudvalget

Resumé

Hans Rømer Skolens bestyrelse har i sit møde den 28. marts 2017 besluttet at ansøge Børne- og Skoleudvalget om afkortet skoledag for 4.-9. klassetrin.

Indstilling og beslutning

Servicedirektøren indstiller,

- at Børne- og Skoleudvalget beslutter om ansøgningen kan imødekommes

Børne- og Skoleudvalget, den 2. maj 2017:

Ansøgningen imødekommes, idet udvalget ønsker en evaluering af effekterne, på faglighed og trivsel, af dispensationen i foråret 2018.

Sagsfremstilling

Hans Rømer Skolens bestyrelse har i sit møde den 28. marts 2017 besluttet at ansøge Børne- og Skoleudvalget om afkortet skoledag for 4.-9. klassetrin jf. folkeskolelovens § 16 b.(Se

uddybende vejledning mv. via dette link: <http://www.uvm.dk/folkeskolen/fag-timetel-og-overgange/afkortning-af-skoledagens-laengde>). Ansøgningen vedrører skoleåret 2017/18.

Skolebestyrelsen søgte sidste år om afkortet skoledag for 4.-6. klassetrin og for specialklasser. Efter dialog med Børne- og Skoleudvalget blev afkortet skoledag bevilget for én 4. klasse og én 6. klasse, begrundet i en konkret vurdering af elevernes særlige behov i disse klasser, samt en generel bevilling for skolens specialklasser.

Skolen har evalueret ordningen og skolen vurderer, at:

- Den afkortede skoledag har ført til større trivsel blandt eleverne, forstået som at de er mere veloplagte, mindre trætte og gladere for at gå i skole
- Den afkortede skoledag, der har været givet til én klasse på en årgang og ikke til den anden, har gjort det sværere for personalet at arbejde tværfagligt og emneorienteret, og det har været sværere for eleverne at lave aftaler på tværs af klasserne i fritiden.

Skolebestyrelsen ønsker på denne baggrund at fortsætte og udvide ordningen med den afkortede skoledag.

Det begrundes i nogle generelle forhold:

- øget fleksibilitet i undervisningen, herunder
  - Bedre muligheder for to-lærer-timer
  - Bedre muligheder for at imødekomme elevernes behov og se det enkelte barns potentiale
  - Bedre tid til sociale arrangementer
- at sikre elevernes faglige niveau

Skolebestyrelsen ønsker, at den afkortede skoledag skal bruges til at indføre to-lærer-timer i stedet.

Skolebestyrelsen ønsker ordningen gældende for alle klasser på 4.-9. klassetrin, så alle kan få fordelene af den afkortede skoledag, så også man på de enkelte årgange har samme rammer for tværfagligt arbejde.

I forhold til specialklasserne har skolens ledelse lagt en plan for hvordan de sidste klasser/elever kan inkluderes fuldt i almenklasserne. En afkortet skoledag vil understøtte dette inkluderende tiltag.

Kommende klassetrin	Begrundelse
---------------------	-------------

4A	Sammenlagt klasse fra 2015, med elever samlet fra tre nedlagte klasser. Elever med særlige behov inkluderet i klassen.
4B	Sammenlagt klasse fra 2015, med elever samlet fra tre nedlagte klasser. Elever med særlige behov inkluderet i klassen.
5A	Sammenlagt klasse fra 2015, med elever samlet fra tre nedlagte klasser. Elever med særlige behov inkluderet i klassen.
5B	Sammenlagt klasse fra 2015, med elever samlet fra tre nedlagte klasser. Elever med særlige behov inkluderet i klassen.
6A	Sammenlagt klasse fra 2015, med elever samlet fra tre nedlagte klasser. Elever med særlige behov inkluderet i klassen. I-gruppe inkluderet i klassen
6B	Sammenlagt klasse fra 2015, med elever samlet fra tre nedlagte klasser. Elever med særlige behov inkluderet i klassen.
7A	Sammenlagt klasse fra 2015, med elever samlet fra tre nedlagte klasser. Elever med særlige behov inkluderet i klassen. I-gruppe inkluderet i klassen
7B	Sammenlagt klasse fra 2015, med elever samlet fra tre nedlagte klasser. Elever med særlige behov inkluderet i klassen.
8A	Sammenlagt klasse fra 2015, med elever samlet fra tre nedlagte klasser. Elever med særlige behov inkluderet i klassen. Skolens specialklasse tænkes inkluderes i denne klasse/årgang.
8B	Sammenlagt klasse fra 2015, med elever samlet fra tre nedlagte klasser. Elever med særlige behov inkluderet i klassen. Skolens specialklasse tænkes inkluderes i denne klasse/årgang.

Økonomiske konsekvenser

Ingen

Supplerende sagsfremstilling og/eller Administrativ tilføjelse

Børne- og Skoleudvalget besluttede den 7. juni 2016, at udvalget principielt ønsker at fastholde intentionen i folkeskolereformen, men at udvalget ønsker at behandle de enkelte konkrete ansøgninger om dispensation for en kortere skoledag. Ved samme lejlighed blev en ansøgning fra Hans Rømer Skolen om en kortere skoledag for specialklassegruppen på 7. til 9. klassetrin samt 5. A og 5. B imødekommet. Beslutningen er begrundet i omfanget af børn med særlige behov og er gældende for skoleåret 2016/17.

Den 4. april 2017 besluttede Børne- og Skoleudvalget, at en ansøgning fra Skolebestyrelsen ved Rønneskolen om en afkortning af skoledagen med én time om ugen til konfirmationsforberedelse på 7. klassetrin ikke kunne imødekommes, idet konfirmationsforberedelsen forventes planlagt imellem kl. 15.00 og 16.00

Bilag til Børne- og Skoleudvalget 2. maj 2017

1.

[Ansøgning om afkortet skoledag fra Hans Rømer Skolen april 2017 \(DOCX\)](#)

[Til indholdsfortegnelse](#)

Åbent punkt

5 Kapacitet i Dagtilbud - Rønneområdet

28.00.00G01-1928

Behandling	Mødedato	Åbent punkt	Lukket punkt
Børne- og Skoleudvalget	02-05-2017	5	

Hvem beslutter

Børne- og Skoleudvalget indstiller
Økonomi- og Planudvalget indstiller
Kommunalbestyrelsen beslutter

Resumé

Kapaciteten i Dagtilbud – Rønneområdet er udfordret af mangel på børnehavepladser i Dagtilbud. Begrundelsen herfor er øget tilflytning af børn til Bornholm. Behovet for børnehavepladser i Rønne forventes at vare minimum de næste 3 år. Der er derfor lavet 2 løsninger, hvor en er etablering af udegrupper og den anden er etablering af en satellitbørnehave i tilknytning til Trinbrættet. Da der var behov for en akut løsning, er der for udegruppernes vedkommende truffet en formandsbeslutning, mens etablering af satellitbørnehave afventer Børne- og Skoleudvalgets behandling.

Indstilling og beslutning

Servicechefen indstiller,

- a) at Børne- og Skoleudvalgets formands beslutning om trin 1, etablering af 2 udegrupper, tages til efterretning
- b) at trin 2, etablering af en satellitbørnehave i Rønne, godkendes
- c) at trin 1 og 2 finansieres ved brug af overførte midler i 2017 og 2018. Nettoudgiften i 2018 på 1.176.000 kr. indarbejdes som en teknisk korrektion ved budgetlægningen for 2018-2021. Dertil vil bevilling 11 Dagpasning blive reduceret med 1.176.000 kr. i forbindelse med budgetoverførslerne til 2018. Finansiering af driften for 2019 og frem afklares i foråret 2018.
- d) at engangsudgiften ved etablering på 150.000 kr. i 2017 finansieres af overførte midler på bevilling 11 Dagpasning

Børne- og Skoleudvalget, den 2. maj 2017:

ad a) Taget til efterretning

ad b) Anbefales

ad c) Anbefales

ad d) Anbefales

Sagsfremstilling

Børne- og Skoleudvalget (BSU) behandlede på deres seneste møde kapaciteten i det samlede bornholmske dagtilbud og de udfordringer, der er opstået i forlængelse af de sidste års tilpasninger, særligt i Rønne. BSU ønskede på baggrund af det fremlagte materiale, at der bliver arbejdet videre med at etablere "udegrupper" i Rønneområdet og en evt. udvidelse af dagplejen i Rønne.

Baggrunden for beslutningen er en analyse, der viser, at belægningen i børnehuse i Rønne er mere end 100 % og at der i 2017, 2018 og 2019 mangler ca. 45-50 pladser i Rønne. Børnehuse udenfor Rønne har i et vist omfang stadig ledig kapacitet.

Center for Børn og Familie har efterfølgende afsøgt muligheder for på kort sigt at etablere udegrupper og på længere sigt at etablere en satellitfunktion til en af Rønnes dagtilbud som midlertidig løsning.

Løsningerne er fordelt på to trin, hvor trin 1 allerede vil kunne effektueres pr. 18. april 2017. Udegrupperne forventes afviklet i august, når et stort antal børn starter i skole og de kan genoptages ved behov (forventet 1. januar 2018).

Trin1:

De kommunale børnehuse i Rønne samarbejder om etablering af 2 udegrupper.

Den ene udegruppe får base på Østre Skole i den tidligere SFO, der er indrettet til formålet og som vil kunne tages i brug umiddelbart. Der er indgået aftale med skolens ledelse omkring brug af lokalerne. Lån af lokaler udløser ikke yderligere driftsomkostninger bortset fra rengøring, der af Center for Ejendomme og Drift er anslået til max. 60.000 kr. Udgiften til rengøring finansieres af overførte midler fra 2016. Udegruppen nedlægges 14/8-17 i forbindelse med, at mange børn starter i skole og Østre Skole skal huse

børn fra Søndermarksskolen. Den anden udegruppe får base på Plejecenter Snorrebakken (serviceområde). Der er indgået aftale med plejecentrets ledelse omkring samarbejdet, som plejecentret ser frem til. Plejecenter Snorrebakken har allerede samarbejde med flere børnehuse i forbindelse med højtider og ønsker en tættere og mere daglig kontakt. Fordelene ved at knytte generationerne tættere sammen gennem samarbejde mellem ældre- og børneområdet er der mange gode erfaringer med fra andre kommuner. Begge parter nyder hinandens selskab.

Derudover er området omkring Plejecenter Snorrebakken et attraktivt udelæringsmiljø.

I Natur- og Skovbørnehuset indskrives yderligere 10 børn. For at frigøre den nødvendige plads til merindskrivningen (m2) flyttes naturværkstedet midlertidigt til de nyetablerede udearealer (skur og shelter).

Af hensyn til behovet for en kortsigtet løsning, er der for Trin 1 truffet en formandsbeslutning den 4. april 2017 ved formanden for Børne- og Skoleudvalget.

Sammenfatning trin 1:

Aktivitet	Stamdagtilbud	Samlet antal børn	Base	Pædagogtimer tilført ud over alm. tildeling
Udegruppe 1	Nordstjernen og Trinbrættet	25 børn	Østre Skole	37 timer
Udegruppe 2	Skatteøen Morbærstien Søstjernen	25 børn	Plejecenter snorrebakken	37 timer
	Natur- og skovbørnehuset	+ 10 børn indskrevet		15 timer

Trin 2:

Satellitbørnehave:

Der etableres en satellitbørnehave til 35 børnehavebørn (3 til 6 år) under Trinbrættet pr. 1/7-17 på Østre Skole, bygning 9. Der ansættes en 0,33 koordinator med reference til faglig pædagogisk leder i Trinbrættet og der tildeles Trinbrættet ½ grundtilskud til drift af det samlede tilbud. Satellitfunktionen opretholdes indtil anden løsning er fundet. Satellitten vil fungere på samme pædagogiske grundlag og med samme pædagogiske læreplaner som Trinbrættet. Trinbrættet har madordning og satellitten vil få mad leveret fra moderinstitutionen.

Satellitbørnehaven vil kunne anvende gymnastiksal og allerede etablerede udendørsfaciliteter på "Sporteren". På trods af, at en del udstyr vil være genbrug fra lukkede børnehuse, vil det være nødvendigt med nyanskaffelser samt hegn til området omkring satellitten, svarende til ca. 150.000 kr.

Dagpleje:

I forbindelse med de ovenfor beskrevne løsninger, vil der blive ansat dagplejere i Rønne, i den udstrækning, der bliver behov herfor.

Andet:

Både forældre og medarbejdere indgår i ovenstående arbejde. Løsningerne er præsenteret for tillidsrepræsentanterne, Forældrebestyrelsen i dagtilbud har fået planen forelagt og planen drøftes ligeledes i afdelings-MED Dagtilbud.

Det varierende antal børn fra asylcenter Slottet har i en længere periode været henvist til dagtilbud ude på øen pga. den tiltagende pladsmangel i Rønne. Både Røde Kors og Integrationsrådet har beklaget denne ordning, der er meget transporttung for forældrene. Der er eksempler på, at forældre har brugt op til 4 timer dagligt på transport, hvilket så har forhindret dem i at følge den obligatoriske skolegang. BAT har været inddraget for at finde løsninger, der evt. kan reducere den samlede transporttid. Med ovenstående løsninger, vil det igen være muligt at indskrive kommende asylbørn i dagtilbud i Rønne.

Der arbejdes i øjeblikket på, at opdatere Strategi for Dagtilbud. Forslag til langsigtet løsning på udfordringerne i Rønne vil blive indarbejdet i den med udgangspunkt i den kommende befolkningsprognose. Satellitbørnehaven forventes finansieret af overført midler i 2017 og 2018 hvorefter videre drift herunder finansiering igen skal til politisk behandling i foråret 2018 i forbindelse med den fortsatte løsning.

Udegrupper evalueres løbende med forældrerådet i de enkelte institutioner, forældrebestyrelsen og MED-udvalget. De foreløbige tilbagemeldinger er positive dog med bemærkninger om bekymring for belastningsgraden af børn, personale og det samlede børnehus.

Økonomiske konsekvenser

Nedenfor ses to beregninger. En specifikt for 2017 og en beregning med helårsvirkning (2018 og frem).

Beregningerne omfatter kun ekstraudgifter, idet der via "pengene følger barnet" er budgetmidler til de basale pasningsudgifter. Bygning 9 på Østre Skole – der skal huse satellitten til Børnehuset Trinbrættet – har kun et tomgangsbudget. Der mangler p.t. at blive beregnet et budget til bygningen i fuld drift.

Budgettet for 2017 bliver på 616.000 kr. inkl. bygningsdrift. Da løsningen i 2017 finansieres af overførte midler, vil der ikke ske nogen regulering af forældrebetalingen og afregningen overfor de private aktører.

Løsning kapacitet i Rønne - 2017	
Udegrupper (2 grupper a' 25 børn) – 18/4 – 31/8	
2,0 pædagogstillinger	300
Rengøring, "Vildanden" tidligere SFO Østre Skole	60
Ekstra pladser - Natur- og Skovbørnehuset (10 pladser) – 18/4 – 31/8	
Ekstra 0,41 pædagogstilling	61
Satellit, bygning 9, Østre Skole – 1/7 – 31/12	
Koordinator Satellit 0,33 stilling	76
Grundtilskud (50%) - til vikarer m.m.	54
Bygningsdrift *)	65
I alt udegrupper, natur- og Skovbørnehus og satellit - 2017	616

*) Beløbet omfatter rengøring og opgradering fra tomgangsdrift til fuld drift af bygningen.

Fra og med 2018 viser beregningen at der skal anvendes 1.176.000 kr. om året inkl. bygningsdrift.

Løsning kapacitet i Rønne - helårsbudget	
Udegrupper (2 grupper a' 25 børn) – januar-august	
2,0 pædagogstillinger	533
Ekstra pladser - Natur- og Skovbørnehuset (10 børn) - januar-august	
Ekstra 0,41 pædagogstilling	109
Satellit, bygning 9, Østre Skole – hele året	
Koordinator Satellit 0,33 stilling	151

Grundtilskud (50%) - til vikarer m.m.	108
Bygningsdrift *)	130
I alt udegrupper, natur- og Skovbørnehus og satellit	1.031
Forældrebetaling m.m.	
Ændring forældrebetaling	-258
Ændring fripl. og søsk.rabat	94
Ændring private	272
Ændring fripl. og søsk.rabat	37
I alt forældrebetaling m.m.	145
I alt – helårsbudget	1.176

*) Beløbet omfatter rengøring og opgradering fra tomgangsdrift til fuld drift af bygningen.

Supplerende sagsfremstilling og/eller Administrativ tilføjelse

-

[Til indholdsfortegnelse](#)

Åbent punkt

6 Øget kvalitet i dagtilbud – Anvendelse af 4 mio. kr. fra ekstra tilskud til vanskeligt stillede kommuner

28.09.44S29-0002

Behandling

Børne- og Skoleudvalget

Mødedato

02-05-2017

Åbent punkt

6

Lukket punkt

Hvem beslutter

Børne- og Skoleudvalget indstiller

Økonomi- og Planudvalget indstiller

Kommunalbestyrelsen beslutter

Resumé

Som et led i prioriteringen af regeringens ekstra tilskud til vanskeligt stillede kommuner – hvor Bornholms Regionskommune kan forvente at få 12,3 mio. kr. – besluttede Kommunalbestyrelsen den 30. marts 2017 at meddele en tillægsbevilling på i alt 4,0 mio. kr. til bevilling 11 Dagpasning til øget kvalitet til Dagtilbud – generelt opnormering. Bevillingen dækker årene 2017 og 2018 og gives til vuggestue- og børnehavetilbud.

Det fremgår af Dagtilbudsloven og dennes vejledning, at såfremt en kommune ændrer i budgettet i løbet af året, så skal der fastsættes tilskud og egenbetaling pr. barn i forhold til det nye budget. Ændringerne skal varsles tre måneder før de træder i kraft, og kan derfor tidligst træde i kraft pr. 1. september 2017.

Kommunens opnormering pr. 1. september 2017 betyder at kommunes tilskud pr. barn sættes i vejret. Dertil vil den takst forældrene betaler for vuggestue- og børnehavetilbud stige, idet kommunen – jf. det vedtagne budget 2017 – giver et tilskud på 75 procent af pasningsudgifterne og forældrene betaler de resterende 25 procent. Alternativt kan kommunen beslutte at holde taksterne for vuggestue- og børnehavetilbud uændrede, selvom budgetterne øges. Dette betyder at kommunes tilskudsprocent til børn i vuggestue- og børnehavetilbud stiger til mere end de nuværende 75 procent og det betyder endvidere at der kommer et mindre budgetbeløb ud til kommunens børnehuse, end hvis forældretaksterne stiger pr. 1. september.

Opnormeringen øger muligheden for, at det pædagogiske personale kan arbejde med at give flere børn lige chancer i livet, da det bliver muligt at intensivere arbejdet med at skabe læringsmiljøer, mindre grupper og omsorgsfulde rammer, der tilgodeser børnenes emotionelle, sociale og sproglige udvikling og trivsel. Ligeledes vil det give bedre betingelser for det betydningsfulde samarbejde mellem forældre og pædagoger. Opnormeringen understøtter KL's forslag om fire landsdækkende pejlemærker for fælles retning for kvalitet i Dagtilbud.

Den øgede bevilling vil i 2018 udgøre 2.628.000 kr. for kommunens børnehuse og svarer til en opnormering på 6,8 årsværk. Hvis det alternativ vælges at fastholde forældretaksterne, vil der kun være 2.268.000 kr. til børnehusene, hvilket svarer til 5,9 årsværk. De ekstra medarbejdere fordeles mellem Dagtilbuds 16 almene børnehuse forholdsmæssigt i forhold til børnetal og vil i praksis betyde at der på en stue med 25 børnehavebørn 1 tilføres 3,75 time pr. uge eller alternativt 3,25 time pr. uge. I beregningen er der ikke taget højde for tid til ferie og fravær til kursus og forberedelse.

Indstilling og beslutning

Servicedirektøren indstiller til kommunalbestyrelsens godkendelse,

- at kommunens tilskudsprocenter til vuggestue- og børnehavetilbud fastholdes og at forældrebetalingen stiger med 84 kroner pr. måned for et vuggestuetilbud og 48 kr. pr. måned for et børnehavetilbud med virkning pr. 1. september 2017. Dertil forøges det

det kommunale tilskud til børn i privatinstitutioner med 173 kr. pr. måned til vuggestuepladser og 154 kr. pr. måned til børnehavepladser.

Børne- og Skoleudvalget den 2. maj 2017:

Anbefales. Betina Haagensen kan ikke medvirke, idet hun ikke ønsker at øge forældrebetalingen.

Sagsfremstilling

Ifølge Dagtilbudslovens § 31, stk. 2 skal tilskud og egenbetaling fastsættes på grundlag af dagtilbuddenes vedtagne budgetter. Af "Vejledning om dagtilbud m.m." fremgår det endvidere, at hvis der ændres i de gennemsnitlige budgetterede bruttodriftsudgifter i løbet af året, så skal der samtidigt fastsættes tilskud og egenbetaling pr. barn i forhold til det nye budget. Ændringer af forældrenes betaling og kommunens tilskud i løbet af året skal varsles af kommunalbestyrelsen senest tre måneder før ændringen får virkning. Ændringerne kan derfor tidligst træde i kraft 1. september 2017. De 4 mio. kr. deles ligeligt ud over perioden fra 1. september 2017 til 31. december 2018 og derfor bliver bevillingen fordelt med 1 mio. kr. i 2017 og 3 mio. kr. i 2018.

Som vedtaget i budgettet, så betaler kommunen 75 procent af udgifterne til børn i hhv. dagpleje-, vuggestue- og børnehavetilbud – forældrene betaler de sidste 25 procent. Det betyder at når der spares på kommunens budget til børnepasning, så falder den takst forældrene betaler og vice versa. Følges det princip, vil en forhøjelse af budgettet pr. 1. september i 2017 betyde at forældrenes takster stiger. Alternativt kan kommunen fastholde forældretaksterne, selvom der sker en forhøjelse af budgettet. Men dette kræver at kommunen forhøjer tilskudsprocenterne til alle børn i daginstitutioner på Bornholm, både i kommunale og private institutioner. Kommunen har derfor to muligheder:

- *Kommunens fastholder sine tilskudsprocenter på 75 og lader institutionstakster stige pr. 1. september 2017*
- *Alternativt: Kommunen forhøjer sine tilskudsprocenter pr. 1. september 2017 og lader forældretakster forblive uændrede*

Kommunen fastholder sine tilskudsprocenter og lader institutionstaksterne stige

Hvis kommuner fastholder sine tilskud på 75 procent, så vil ekstrabevillingen på 1,0 mio. kr. i 2017 betyde at der bliver lagt 876.000 kr. ekstra ud til kommunes børnehuse i 2017. Forældrene vil blive opkrævet 219.000 kr., mens der vil blive givet 80.000 kr. tilbage til forældrene i form af fripladser og søskenderabat. Endelig vil der blive givet yderligere 263.000 kr. (inkl. udgifter til fripladser og søskenderabat) til børn i privatinstitutioner.

Som det fremgår at nedenstående skema vil tildelingen til kommunens børnehuse stige til 2.628.000 kr. i 2018, hvor ekstrabevillingen udgør 3,0 mio. kr.

Den øgede bevilling i 2018 på 2.628.000 kr. svarer til en opnormering på 6,8 årsværk. Hvis det alternativ vælges at fastholde forældretaksterne, vil der kun være 2.268.000 kr. til børnehuse, hvilket svarer til 5,9 årsværk. De ekstra medarbejdere fordeles mellem Dagtilbuds 16 almene børnehuse forholds-mæssigt i forhold til børnetal og vil i praksis betyde at der på en stue med 25 børnehavebørn tilføres 3,75 time pr. uge. I beregningen er der ikke taget højde for tid til ferie og fravær til kursus og forberedelse.

Opnormeringen øger muligheden for, at det pædagogiske personale kan arbejde med at give flere børn lige chancer i livet, da det bliver muligt at intensivere arbejdet med at skabe

læringsmiljøer, mindre grupper og omsorgsfulde rammer, der tilgodeser børnenes emotionelle, sociale og sproglige udvikling og trivsel. Forskning peger på, at det har afgørende betydning for et barns chancer og chancelighed i livet, at der er ressourcer til at understøtte barnets emotionelle, sociale og sproglige udvikling og trivsel. Lige så vel, som det har afgørende betydning, at skabe bedre betingelser for det betydningsfulde samarbejde mellem forældre og pædagoger. I den daglige pædagogiske praksis, hvor der arbejdes med at i mødekomme det enkeltes barns behov fordrer, at der er mulighed for at tilrettelægge pædagogiske indsatser og aktiviteter på forskellige niveauer og i mindre grupper.

Opnormeringen er også med til at understøtte KL's forslag om fire landsdækkende pejlemærker for fælles retning for kvalitet i Dagtilbud.

Institutionstaksterne stiger	1/9-31/12 2017	2018
Ekstra tildeling til børnehusene	876.000 kr.	2.628.000 kr.
Forældrebetaling	-219.000 kr.	-657.000 kr.
Ændring i fripladser og søskenderabat	80.000 kr.	240.000 kr.
Ændret tildeling privatinstitutioner	231.000 kr.	693.000 kr.
Ændring i fripl./søsk. rabat – private	32.000 kr.	96.000 kr.
I alt	1.000.000 kr.	3.000.000 kr.

Med en uændret kommunal tilskudsprocent på 75, vil taksten for en vuggestueplads stige med 84 kr. om måneden og taksten for en børnehaveplads vil stige med 48 kr. om måneden. Sammenholdes disse takststigninger med at taksterne generelt faldt fra 2016 til 2017, så er der tale om en moderat stigning på vuggestuepladser på 1,4 procent og et fald på 0,1 procent på børnehavepladser, når man holder de nye 2017-priser op imod priserne for 2016. Til sammenligning er prisen for en dagplejeplads steget med 2,4 procent fra 2016 til 2017.

Faldet i institutionstaksterne fra 2016 til 2017 skyldes at der er budgetteret med pasning af flere børn i børnehusene i 2017 end i 2016, bl.a. på grund af annulleringen af vippet til skolerne i foråret. De faste udgifter (lederløn, ejendomsudgifter, fællespuljer m.m.) deles ud på flere børn og derfor falder gennemsnitsprisen pr. barn.

Område	Målgruppe	2017	2017 (ny)	+/- i kr.	2016	2017 (ny)	+/- i kr.	+/- i %	Note
Dagplejen, fuldtid	0-2 årige	2.405	2.405	0	2.348	2.405	57	2,4%	1., 2.
Vuggestue, fuldtid	0-2 årige	2.471	2.555	84	2.519	2.555	36	1,4%	1.
Børnehave, fuldtid	3-5 årige	1.575	1.623	48	1.625	1.623	-2	-0,1%	1.

Noter:

- Der er beregnet en takst ud fra et kommunalt tilskud på 75 % af bruttodriftsudgifterne.
- Der er indregnet 4 ugers ferierefusion.

Som følge af ændringerne på det kommunale område, vil tilskuddene til privatinstitutionerne også ændres pr. 1. september. Som det fremgår af nedenstående vil det samlede tilskud til

vuggestuebørn i privatinstitutioner (grund-, administrations- og bygningstilskud) stige med 173 kr. om måneden. Tilskuddet til en børnehaveplads vil stige med 154 kr. om måneden.

Område	Målgruppe	Enhed	2017	2017 (ny)	+/- i kr.
Grundtilskud	0-2 årige	kr./mdr.	6.873	7.033	160
Administrationstilskud	0-2 årige	kr./mdr.	200	204	4
Bygningstilskud	0-2 årige	kr./mdr.	390	399	9
Grundtilskud	3-5 årige	kr./mdr.	4.307	4.451	144
Administrationstilskud	3-5 årige	kr./mdr.	132	136	4
Bygningstilskud	3-5 årige	kr./mdr.	202	208	6

Kommunen forhøjer sine tilskudsprocenter og lader forældretaksterne forblive uændrede:

Hvis kommunens derimod vælger at fastholde taksterne overfor forældrene, så vil der kun blive lagt 756.000 kr. ekstra ud til kommunes børnehuse i 2017 og 2.268.000 kr. ekstra ud i 2018. Privatinstitutionerne vil få yderligere 243.000 kr. i 2017 og 730.000 kr. i 2018.

Institutionstaksterne forbliver uændret	1/9-31/12 2017	2018
Ekstra tildeling til børnehuse	756.000 kr.	2.268.000 kr.
Forældrebetaling	0 kr.	0 kr.
Ændring i fripladser og søskenderabat	0 kr.	0 kr.
Ændret tildeling privatinstitutioner	243.000 kr.	730.000 kr.
Ændring i fripl./søsk. rabat – private	0 kr.	0 kr.
I alt	999.000 kr.	2.998.000 kr.

Der vil således blive 120.000 kr. mindre til kommunes børnehuse i 2017 og 360.000 kr. mindre i 2018, hvis forældretaksterne fastholdes jf. nedenstående skema. Den øgede bevilling i 2018 på 2.268.000 kr. svarer til en opnormering på 5,9 årsværk, hvilket er 0,9 årsværk mindre end hvis forældretaksterne stiger.

Ekstra tildeling til børnehuse	1/9-31/12 2017	2018
Institutionstaksterne forbliver uændret	756.000 kr.	2.268.000 kr.
Institutionstaksterne stiger	876.000 kr.	2.628.000 kr.
Forskel i ekstra tildeling	-120.000 kr.	-360.000 kr.

Holdes taksterne for forældrebetaling uændrede, vil en budgetudvidelse til kommunes børnehuse på 876.000 kr. i en 4 måneders periode eller 2.628.000 kr. på helårsplan, få tilskudsprocenten for 0-2 årige til at stige fra 75,0 procent til 75,715 procent. Tilskudsprocenten for 3-5 årige vil stige fra 75,0 procent til 75,644 procent. Med de nye tilskudsprocenter vil forældretaksterne forblive uændrede.

Som det fremgår af nedenstående skema vil tilskudsprocenten til dagplejen forblive på 75. Tilskudsprocenten til børn i institutioner vil derfor blive højere end til børn i dagplejen, hvis kommunen vælger at fastholde niveauet for forældretaksterne. Dette vil være en reel forskelsbehandling.

Område	Målgruppe	2017	2017 (ny)	+/- i kr.	2016	2017 (ny)	+/- i kr.	+/- i %	Note
Dagplejen, fuldtid	0-2 årige	2.405	2.405	0	2.348	2.405	57	2,4%	1., 2.
Vuggestue, fuldtid	0-2 årige	2.471	2.471	0	2.519	2.471	-48	-1,9%	3.
Børnehave, fuldtid	3-5 årige	1.575	1.575	0	1.625	1.575	-50	-3,1%	4.

Noter:

1. Der er beregnet en takst ud fra et kommunalt tilskud på 75 % af bruttodriftsudgifterne.
2. Der er indregnet 4 ugers ferierefusion.
3. Der er beregnet en takst ud fra et kommunalt tilskud på 75,715 % af bruttodriftsudgifterne
4. Der er beregnet en takst ud fra et kommunalt tilskud på 75,644 % af bruttodriftsudgifterne

Som følge af de forhøjede tilskudsprocenter vil tilskuddet til børn i privatinstitutioner også stige. Som det fremgår af nedenstående skema vil det samlede tilskud til vuggestuebørn i privatinstitutioner stige med 192 kr. om måneden. Tilskuddet til en børnehaveplads vil samlet stige med 172 kr. om måneden.

Område	Målgruppe	Enhed	2017	2017 (ny)	+/- i kr.
Grundtilskud	0-2 årige	kr./mdr.	6.873	7.053	180
Administrationstilskud	0-2 årige	kr./mdr.	200	204	4
Bygningstilskud	0-2 årige	kr./mdr.	390	398	8
Grundtilskud	3-5 årige	kr./mdr.	4.307	4.470	163
Administrationstilskud	3-5 årige	kr./mdr.	132	136	4
Bygningstilskud	3-5 årige	kr./mdr.	202	207	5

Økonomiske konsekvenser

Ved begge alternativer vil kommunes nettoudgift blive på 1,0 mio. kr. i 2017 og 3,0 mio. kr. i 2018.

Supplerende sagsfremstilling og/eller

Administrativ tilføjelse

-

Til indholdsfortegnelse

Åbent punkt

7 Status på rusmiddelindsatsen på børne- og ungeområdet

29.09.12G01-0001

Behandling	Mødedato	Åbent punkt	Lukket punkt
Børne- og Skoleudvalget	02-05-2017	7	

Hvem beslutter

Børne- og Skoleudvalget

Resumé

Tal fra Sundhedsstyrelsen peger på, at mere end 1000 unge på Bornholm statistisk har et problemgivende rusmiddelforbrug. Erfaringen tyder på, at dette tal er stagnerende. Unges forbrug af rusmidler defineres almindeligvis som et udtryk for generel mistrivsel. For en række unge betyder deres daglige misbrug, at de ikke er i stand til at få en normal dagligdag til at fungere og gennemføre en ungdomsuddannelse. På den baggrund ansøges Socialstyrelsen om deltagelse i projekt U-turn m.h.p. implementering af et behandlingstilbud til unge under 18 år. Projektet er et samarbejde mellem Center for Erhverv, Uddannelse og Beskæftigelse, Center for Skole, Kultur og Fritid, Center for Sundhed og Center for Børn og Familie.

Indstilling og beslutning

Servicedirektøren indstiller

- at status tages til efterretning
- at ansøgning til Socialstyrelsen om etablering af et behandlingstilbud til unge under 18 år godkendes

Børne- og Skoleudvalget, den 2. maj 2017:

ad a) Taget til efterretning.
ad b) Godkendt.

Sagsfremstilling

I forbindelse med organisationsændringen i 2014 blev der udarbejdet et kommissorium, der havde til formål, at fastsætte rammerne for forebyggelse og behandling på misbrugsområdet. Den tværgående arbejdsgruppe, der arbejdede med kommissoriet, fremlagde forslag til en minimums-tilbudsvifte med 5 punkter og konkluderede, at det var nødvendigt at vurdere behovet for et mere indgribende behandlingstilbud for de under 18 årige, heriblandt etableringen af et dagbehandlingstilbud med skoleforløb.

I november 2015 etableres Ungerådgivningen som et tilbud til unge under 30 år. Ungerådgivningen tilbyder råd og vejledning til unge, forældre og professionelle. Ungerådgivningen har i en periode kørt på lavt blus, da begge medarbejdere ophørte i deres stilling. I april 2017 starter Ungerådgivningen op med ny bemanning og følgende fokus:

- Ungerådgivningen tager imod henvendelser fra unge og deres forældre og fra de professionelle, der har med de unge at gøre i hverdagen for eksempel på skoler og ungdomsuddannelser.
- Ungerådgivningen hjælper unge under 30 år med et problematisk forbrug af rusmidler, og det er meningen at Ungerådgivningen skal sætte ind, før de unge ryger ud i et dybere misbrug.

Politisk besluttede man at etablere Ungerådgivningen og forventede herigennem at få et overblik over behovet for behandlingstilbud til unge under 18 år.

Der foreligger endnu ikke en entydig vurdering af behovet for et egentligt behandlingstilbud for unge under 18 år med et problemgivende rusmiddelforbrug fra Ungerådgivningens side. Der er dog mellem center for Skole, Kultur og Fritid, Center for Sundhed, Center for Erhverv, Uddannelse og B beskæftigelse og Center for Børn og Familie enighed om, at der er et behov.

På den baggrund ansøges Socialstyrelsen om andel i den udlagte pulje på i alt 10,3 mio. kr. til etablering af et projekt i perioden juli 2017 til december 2019. Formålet med projektet er at implementere behandlingsmodellen U-turn i kombination med et kompetencegivende skoleforløb og med brug af Ungerådgivningens kompetencer. Socialstyrelsen ansøges om i alt 4,3 mio. kr. over 3 år til bl.a. projektledelse, lokaler, aktiviteter, forplejning, administration, inventar, efteruddannelse og vikardækning. Den socialfaglige indsats, indsatser fra Ungehuset og personale indgår som kommunal medfinansiering, idet de unge forventes at være indskrevet i Ungehuset under behandlingsforløbet.

Det ønskes at forankre projektet i Center for Børn- og Familie, Ungehuset. Med en placering i Ungehuset er der plads til et varieret udbud af aktiviteter, medarbejderne har de fornødne kompetencer. Et andet vigtigt aspekt ved Ungehuset er, at en del af de unge kender stedet, kan lide at komme der og er trygge der. Projektet vil foregå i samarbejde med den allerede eksisterende Ungerådgivning og Ungdomsskolen.

Formålet med at søge projekt "Model U-turn på Bornholm" er, at styrke og udvide det kommunale tilbud til unge i alderen 15-18 år med et problemgivende forbrug af rusmidler. Vi ønsker med vores deltagelse i projektet at skabe et helhedsorienteret tilbud til unge, forældre og professionelle, der på forskellige niveauer er udfordret af rusmidler. Gennem en tværfaglig indsats og via kompetenceudvikling vil vi

implementere Model U-turn som den fremtidige model i Bornholms Regionskommune. Det forventes, at den konsekvente brug af modellen vil føre til, at flere bornholmske unge vil være i stand til at lægge det problemskabende forbrug af rusmidler bag sig samt opnå og fastholde et hverdagsliv med uddannelse, fungerende relationer, fritidsliv mv.

Ved at komme i betragtning til Model U-turn på Bornholm, bliver det muligt at hjælpe de unge der, hvor de er i deres nærmiljø. Dette ville være af afgørende betydning, idet mange af de skrøbelige unge har stor tilknytning til øen. At skulle sende dem udenøs i behandling, ville for mange bornholmske unge betyde, at de ikke ville modtage behandling.

På Bornholm findes der ikke et behandlingstilbud til unge under 18 år, der er i målgruppen for behandling af rusmiddelproblemer.

I det sidste år har Center for Børn- og Familie i tæt samarbejde med Center for Skole- Kultur og Fritid arbejdet på at udvikle en behandlingsmodel "Daggrupper på Bornholm" til unge mellem 13-18 år der grundet problemer med rusmidler falder ud af skolesystemet. Dele af modellen har været afprøvet gennem de sidste 4 måneder i Ungehuset i samarbejde med en lærer fra Ungdomsskolen. Hvis vi kommer i betragtning til model U-turn, ville det være muligt at afprøve og evaluere denne model med henblik på implementering.

Økonomiske konsekvenser

Socialstyrelsen ansøges om 4,3 mio. kr. over 3 år til etablering af behandlingstilbud for misbrugere under 18 år, forældregrupper og kompetenceløft til relevante medarbejdere i Ungehuset, Ungdomsskolen og Ungerådgivningen. Den kommunale medfinansiering består af indskrivning i Ungehuset, undervisning fra Ungdomsskolen og rådgivning fra Ungerådgivningen.

Supplerende sagsfremstilling og/eller Administrativ tilføjelse

-

Bilag til Børne- og Skoleudvalget 2. maj 2017

1.

[Puljeansøgning til model U-turn \(DOCX\)](#)

[Til indholdsfortegnelse](#)

Åbent punkt

8 Implementering af KIFF (Kursus i fælles forældreansvar)

27.24.00G01-1502

Behandling	Mødedato	Åbent punkt	Lukket punkt
Børne- og Skoleudvalget	02-05-2017	8	

Hvem beslutter

Børne- og Skoleudvalget beslutter

Resumé

Kommunalbestyrelsen besluttede den 30. marts 2017 at prioritere i alt kr. 200.000 til et tilbud om kurser i forældresamarbejde for forældre som er gået fra hinanden i 2017 og 2018, som et supplement til kommunens PREP kurser.

Indstilling og beslutning

Servicedirektøren indstiller,

- at orienteringen tages til efterretning

Børne- og Skoleudvalget, den 2. maj 2017:

Taget til efterretning.

Sagsfremstilling

Kommunalbestyrelsen besluttede den 30. marts 2017 at prioritere i alt kr. 200.000, til et tilbud om kurser i forældresamarbejde for forældre som er gået fra hinanden i 2017 og 2018 som et supplement til kommunens PREP kurser.

Kurser i Fælles Forældreansvar (KIFF) i en kombination med parrådgivning (PREP), Prevention and Relationship Enhancement Program,

En udvidelse af rammen på 200.000 kr. over 2017 og 2018:

Center for Familieudvikling, som står bag PREP kurserne i Danmark, har også et koncept, der bygger på de samme principper som PREP, men som henvender sig til forældre, som er gået fra hinanden, men som skal lære at samarbejde bedre om børnene. Dette koncept hedder KIFF (Kursus i Fælles Forældreansvar)

Ifølge en rapport fra SFI er hovedårsagen til at par bliver skilt bl.a. "Vi kan ikke tale sammen", og "Vi kan ikke samarbejde". Dette skal de kunne, når de er blevet skilt - i forhold til børnene. Det er der rigtig mange skilte par, der ikke kan uden hjælp.

Vi ved fra forskningen, at rigtig mange børn lider og mistrives pga. forældres manglende/ dårlige samarbejde efter en skilsmisse, og det går ud over både deres sociale og faglige præstationer.

KIFF kurser vil således være et rigtig godt supplement til vores PREP kurser, og vil kunne være med til at hjælpe en masse børn, der er kommet i klemme i forældrenes skilsmisse.

En lang række danske kommuner tilbyder da også nu både PREP og KIFF kurser – bl.a.:

København: <http://foraeldrekurser.kk.dk/indhold/kiff>

Men også Ringkøbing/Skjern, Randers, Odense, Roskilde, Nordfyn, Fredensborg, Silkeborg, Gladsaxe, Herning, Egedal og sikkert mange flere.

KIFF kurserne løber over tre aftener fx 3 onsdage i træk, og vil blive varetaget af det samme tværfaglige personale som i dag varetager PREP kurserne. Dvs. psykolog, familiebehandler og sundhedsplejerske.

Aftnerne vil blive holdt i vores lokaler på Almegaards kaserne på helt samme måde som vi i dag afholder PREP kurser.

Med en udvidet indsats i 2017 og 2018, vil man fra 2019 kunne tænke samlet om PREP og KIFF og planlægge antallet af henholdsvis PREP og KIFF ud fra efterspørgslen. Enten i den nuværende faste (PREP)ramme på 300.000 kr. Eller optimalt i en udvidet ramme, hvor der også fra 2019 kan findes yderligere 50.000-100.000 kr. årligt.

Det sidste vil gøre det muligt i udgangspunktet at afholde 4 PREP kurser og 4 KIFF kurser årligt.

I den nuværende ramme (300.000 kr.) vil der fx kunne holdes 3 PREP kurser og 3 KIFF kurser årligt – fra 2019. Vi holder på nuværende tidspunkt 5 årlige PREP kurser.

Økonomiske konsekvenser

KIFF er et kursus over 3 aftener (i modsætning til PREP som er 5 aftener eller en hel weekend). Så for 200.000 kr. fordelt over 2 år, kan man som udgangspunkt lave følgende plan:

2017: 100.000 kr.

- Uddannelse af 2-3 KIFF instruktører 50.000 kr.
- afholdelse af 2 KIFF kurser - anslået udgift pr. kursus 25.000 kr. til løn til 2 personer (inklusive forberedelse, materialer og forplejning). I alt 50.000 kr.

2018: 100.000 kr.

- Afholdelse af 4 KIFF kurser. I alt 100.000 kr.

Supplerende sagsfremstilling og/eller Administrativ tilføjelse

-

[Til indholdsfortegnelse](#)

Åbent punkt

9 Gensidig orientering

00.01.00G01-0072

Behandling	Mødedato	Åbent punkt	Lukket punkt
Børne- og Skoleudvalget	02-05-2017	9	

Børne- og Skoleudvalget, den 2. maj 2017:

Fællesmøde med Erhvervs- og Beskæftigelsesudvalget den 3. maj kl. 15.30.

Der blev givet en orientering om rammeforsøget med fleksibel skoletid, og Åvang Skolen er udpeget af Undervisningsministeriet til at deltage i et forsøg med at løfte de svageste elever.

Udmøntning af beslutning om ekstra midler til specialundervisning blev drøftet.

[Til indholdsfortegnelse](#)

Åbent punkt

10 Sager til høring i Handicapråd

00.01.00G01-0072

Behandling	Mødedato	Åbent punkt	Lukket punkt
Børne- og Skoleudvalget	02-05-2017	10	

Indstilling og beslutning

Servicedirektøren indstiller,

- at der ikke er sager til høring

Børne- og Skoleudvalget, den 2. maj 2017:
Godkendt.

[Til indholdsfortegnelse](#)

Åbent punkt

11 Koordinering med andre politikområder

00.01.00G01-0072

Behandling	Mødedato	Åbent punkt	Lukket punkt
Børne- og Skoleudvalget	02-05-2017	11	

Indstilling og beslutning

Børne- og Skoleudvalget, den 2. maj 2017:
Intet.